

CHRISTENUNIE MOET VAN VOLTOOID LEVEN INDERDAAD GEEN BREEKPUNT MAKEN

redactie *De Nieuwe Koers*

De voltooidlevenplannen van D66 zijn niet langer een breekpunt in de formatie, zei voorman Gert-Jan Segers eind vorige maand. Een wijs besluit, want wie de koppen in de Tweede Kamer telt, weet dat verruiming van de wet op het levenseinde een kwestie van tijd is. Het heeft geen zin om daar principieel voor te gaan liggen, terwijl in de formatie ook andere vruchten te plukken zijn; op het gebied van klimaat en vluchtelingenbeleid bijvoorbeeld. De ChristenUnie kan beter de plannen voor voltooid leven uit een eventueel regeerakkoord laten en het onontkoombare wetsvoorstel aan de Kamer overlaten. Daar kan de fractie z'n mishagen evengoed ventileren.

'Niet van partij verwachten dat ze kroonjuweel NVVE realiseren'

"Bij de regelmatige gelegenheden dat ik in het buitenland ben, vallen de monden wijd open wanneer ik mensen vertel wat een eventuele Wet op het Voltooid Leven zou inhouden. Bijna elke internationale gesprekspartner snapt euthanasie nog in de zin van *assisted dying*, letterlijk: iemand is bezig te sterven en krijgt daar enige assistentie bij. Vergelijk het met de manier waarop we ook bij bevallingen assisteren. Maar net zoals bij een bevalling iemand wel zwanger en uitgerekend moet zijn, is euthanasie in mijn ogen alleen wettelijk denkbaar als het beperkt blijft tot mensen bij wie de dood toch al aan de deur klopt. Net als in Amerika, Canada en Zwitserland. Voltooid leven – VVD en D66 zijn inmiddels van de leeftijdsgrens af en ze vinden dat het leven van iedereen voltooid kan zijn – is de pervertering van de euthanasiepraktijk. Een samenleving die mensen aanbiedt om hun dood te regelen.

Je kunt van de ChristenUnie onmogelijk verwachten dat zij meehelpt om dit kroonjuweel van de NVVE te realiseren. Wat ik me wel kan voorstellen, is dat een toekomstig kabinet het een vrije kwestie maakt. Ik moet dan overigens nog zien of er een meerderheid voor is: de PvdA is gedecimeerd, veel partijen (de grootste zijn PVV, CDA en SP) zijn tegen en binnen de VVD zijn er velen die twijfelen. Eén voordeel zou aannahme van de wet misschien nog hebben: er zou een loodzware last van de schouders van veel dokters worden weggenomen, want tien tegen één kiezen in dat geval veel mensen voor de gemakkelijker route van het voltooid leven, waarbij je immers niet meer door een arts beoordeeld en herbeoordeeld hoeft te worden."

Theo Boer is hoogleraar ethiek van de zorg aan de Theologische Universiteit Kampen.

‘Soms moet je een streep trekken: tot hier en niet verder’

“De ChristenUnie moet vasthouden aan zijn standpunt rond voltooid leven, ook als dat betekent dat de partij daarmee de kans op regeringsverantwoordelijkheid laat liggen. Ik vind het van het grootste belang dat politieke partijen in Nederland niet alleen maar vergaarbakken zijn van pragmatisch ingestelde, op macht gerichte Machiavelli-klonen. Je ziet waar dat toe leidt: gevestigde partijen als het CDA en de PvdA hebben de electorale prijs moeten betalen voor het afschudden van hun ideologische veren. Sommige zaken zijn onderhandelbaar, om het land te besturen, om zelf invloed te kunnen uitoefenen. Dat snap ik. Maar sommige punten zijn ononderhandelbaar. Voor GroenLinks is dat milieu en migratie. Voor de ChristenUnie is dat milieu en de euthanasiediscussie.

Soms moet je een streep trekken: tot hier en niet verder. En het idee dat je als mens eigenaar bent van je leven tot die mate dat je ook het einde ervan mag bepalen zonder enige externe toetsing – en daar gaan we heen – vloekt enorm met het breed gedragen christelijk idee dat de mens juist geen alleenheerser over zijn eigen leven is, maar altijd in verbinding staat met talloze andere mensen, in heden verleden en toekomst. Daar onderhandel je niet over, vindt de ChristenUnie. En terecht.”

‘Discussie niet alleen principieel voeren, maar ook vol compassie’

“‘Voltooid leven is een onbegaanbare weg’, zei Gert-Jan Segers onlangs. Terecht. Er is echter nog een andere, een derde weg. Ik noem zomaar een paar mogelijkheden: in palliatieve zorg investeren, eenzaamheid bestrijden, existentiële vragen adresseren door goede geestelijke en maatschappelijk zorg te bieden. Deze opties moeten natuurlijk ook in thuisituaties worden toegepast, nu mensen langer zelfstandig blijven wonen. Als de ChristenUnie dit weet in te brengen, wordt ons land daar beter van.

Christelijke politiek is meer dan stemmen tellen. Ik geloof in wonderen en de kracht van gebed. God kan wegen openen die wij (nog) niet zien. In de tijd van een vierjarige regeringsperiode kan het maatschappelijk debat zo gedraaid zijn dat de stemverhouding totaal anders uitvalt dan nu. Ik geloof niet dat de ene discussie de andere uitsluit. De ChristenUnie kan op alle punten, ook op het vlak van milieu en vluchtelingenbeleid, de waarden van rentmeesterschap en naastenliefde laten horen.

Een alternatief in de discussie over voltooid leven inbrengen zou mijns inziens helpen. Laten we die discussie overigens niet alleen principieel voeren, maar vooral vol compassie. Wij zijn immers Christus' handen, hier op aarde. Die andere, derde weg – investeren in goede zorg en welzijn – past hierbij.”

Frank Bosman bestudeert en analyseert als cultuurtheoloog de cultuur van de laatmoderne samenleving.

Abwin Luteijn is manager van christelijke zorgverzekeraar ProLife.